

Tjänsteskrivelse

Datum

2026-03-17

Vår referens

Louise Ehrenberg
Utvecklingssamordnare
louise.ehrenberg@malmo.se

Återrapportering kring arbetet med äldrevänliga städer

STK-2025-1838

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Malmö beslutade den 5 september 2019 att bifalla en motion av Kay Wictorin (C) om att ställa sig positiv till att Malmö stad skulle bli medlem i Världshälsoorganisationens nätverk för Äldrevänliga städer (WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities). Nätverket syftar till att främja hälsa, delaktighet och säkerhet för äldre vuxna och förbättra deras livskvalitet. Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag att ansöka om medlemskapet, att framöver utvärdera medlemskapet och att fatta alla nödvändiga beslut om stadens deltagande i nätverket (STK-2018-1357 § 178).

Den 17 maj 2023 beslutade kommunstyrelsen att gå vidare med medlemskapet i Världshälsoorganisationens nätverk för Äldrevänliga städer och gav stadskontoret i uppdrag att leda arbetet (STK-2019-1336 § 126). Kommunstyrelsen beslutade även att överföra medel för finansiering av medlemskapet och för att leda och samordna arbetet stadsövergripande. Kommunstyrelsens ordförande uppdrogs att underteckna stödbrevet som bifogades ansökan. Vidare beslutades det om en politisk referensgrupp som omfattade partierna i kommunfullmäktige. Ansökan, undertecknad av kommunstyrelsens ordförande, skickades in sommaren 2024 och medlemskapet godkändes i februari 2025.

Den 18 juni 2025 beslutade kommunfullmäktige enligt STK-2024-1644 § 132 Motion Kay Wictorin (C) om stärkt helhetsgrepp på äldrefrågorna att uppdra åt kommunstyrelsen att årligen lämna en lägesrapport till kommunfullmäktige om medlemskapet i WHO-nätverket "Äldrevänliga städer." I föreliggande ärende sker därför en årlig återrapportering till kommunfullmäktige hur arbetet löper på.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige godkänner återrapporteringen kring arbetet med åldersvänliga städer och lägger den till handlingarna i enlighet med beslutet i STK-2024-1644.

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen för egen del besluta

2. Kommunstyrelsen beslutar att kommunala pensionärsrådet är en av referensgrupperna för arbetet med åtaganden kring åldersvänliga städer i enlighet med WHO:s riktlinjer för medlemskapet.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 260323 Återrapportering kring arbetet med åldersvänliga städer
- Beslut KF 250618 §132 Reservation (M), (SD) och (C) Motion Kay Wictorin (C) om stärkt helhetsgrepp på äldrefrågorna

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2026-03-23

Kommunstyrelsen 2026-04-01

Kommunfullmäktige 2026-04-23

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Funktionsstödsnämnden

Fritidsnämnden

Hälsa-, vård och omsorgsnämnden

Kulturnämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Tekniska nämnden

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Bakgrund

Kommunfullmäktige i Malmö beslutade den 5 september 2019 att bifalla en motion av Kay Wictorin (C) om att ställa sig positiv till att Malmö stad skulle bli medlem i Världshälsoorganisationens nätverk för Äldrevänliga städer (WHO Global Network for Age-friendly Cities and Communities). Nätverket syftar till att främja hälsa, delaktighet och säkerhet för äldre vuxna och förbättra deras livskvalitet. Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsen i uppdrag att ansöka om medlemskapet, att framöver utvärdera

medlemskapet och att fatta alla nödvändiga beslut om stadens deltagande i nätverket (STK-2018-1357 § 178).

Den 17 maj 2023 beslutade kommunstyrelsen att gå vidare med medlemskapet i Världshälsoorganisationens nätverk för Äldrevänliga städer och gav stadskontoret i uppdrag att leda arbetet (STK-2019-1336 § 126). Kommunstyrelsen beslutade även att överföra medel för finansiering av medlemskapet och för att leda och samordna arbetet stadsövergripande. Kommunstyrelsens ordförande uppdrogs att underteckna stödbrevet som bifogades ansökan. Vidare beslutades det om en politisk referensgrupp som omfattade partierna i kommunfullmäktige. Ansökan, undertecknad av kommunstyrelsens ordförande, skickades in sommaren 2024 och medlemskapet godkändes i februari 2025.

Den 18 juni 2025 beslutade kommunfullmäktige enligt STK-2024-1644 § 132 Motion Kay Wictorin (C) om stärkt helhetsgrepp på äldrefrågorna att uppdra åt kommunstyrelsen att årligen lämna en lägesrapport till kommunfullmäktige om medlemskapet i WHO-nätverket ”Äldrevänliga städer”.

Nätverket 2025

Nätverkets fokusområden rör flertalet av nämndernas verksamhetsområden och avgränsas inte till frågor som endast rör vård och omsorg.

Fokusområdena är:

- Mobilitet
- Byggd miljö
- Bostadsförsörjning
- Delaktighet
- Inkludering och respekt
- CIVILSAMHÄLLE och engagemang
- Kommunikation och information
- Vård och omsorg

Återrapportering verksamhetsår 2025

Ett medlemskap i WHO:s nätverk för åldersvänliga städer innebär att kommunen åtar sig att arbeta långsiktigt och strukturerat för att utveckla ett samhälle som fungerar väl för människor i alla åldrar. Nätverket bygger på gemensamma principer, kunskapsutbyte och kontinuerlig uppföljning. Medlemskapet är inte en certifiering utan

en utvecklingsprocess, där kommunen förbinder sig att systematiskt förbättra sina fysiska och sociala miljöer utifrån ett åldersvänligt perspektiv.

I praktiken innebär medlemskapet att kommunen följer WHO:s process i flera steg. Arbetet ska vara politiskt förankrat och tvärsektoriellt, och äldre invånare ska involveras som medskapare i utvecklingen. Målet är att identifiera styrkor och utvecklingsbehov inom områden som till exempel utemiljöer, bostäder, transporter, social delaktighet och tillgång till service och adressera dessa.

En viktig del i denna process är att genomföra en så kallad baslinjemätning. Baslinjemätningen syftar till att ge en samlad nulägesbild. Genom att kartlägga invånarnas upplevelser, befintliga strukturer och pågående insatser skapas ett kunskapsunderlag som gör det möjligt att identifiera och prioritera bland utvecklingsområden. Baslinjemätningen fungerar därmed som ett gemensamt utgångsläge för det fortsatta arbetet.

Arbetet har under 2025 bestått i att medverka och stärka pågående uppdrag i fastighets- och gatukontoret och stadsbyggnadskontoret. Detta särskilt kopplat till bostadsförsörjning och stadsutveckling i form av fastighets- och gatukontorets uppdrag ”Bostäder för äldre” samt stadsbyggnadskontorets projekt ”Strategi för stadskärnan”.

Stadskontoret har verkat för att säkerställa målgruppen äldres medverkan i uppdragens delar som berör insamling av data och information kopplat till uppdragen. Denna data och information ämnas ingå som en del i den övergripande baslinjemätningen för åldersvänliga städer.

Stadskontoret har under hösten 2025, genom samverkan med Forum för demokrati, kunnat använda dialogerna för att ytterligare samla in information till baslinjemätningen. Stadskontoret anordnade tre träffar på olika platser i staden - Rosengårdsbiblioteket, Lindängens bibliotek och Mötesplats tuppen. Politiker och invånare träffades för att diskutera förutsättningar och behov kopplat till de åtta fokusområdena enligt WHO:s ramverk för åldersvänliga städer. Det gjordes i samverkan med fastighets- och gatukontoret, hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen samt serviceförvaltningen.

Under hösten 2025 har formeringen av en stadsövergripande arbetsgrupp bestående av sex förvaltningar samt stadens äldreombudsman påbörjats. Syftet med gruppen är att stärka samverkan i frågor som berör målgruppen Malmöbor över 65 år samt att identifiera vilka frågeställningar som baslinjemätningen bör fokusera på för att knyta an till förvaltningar och nämnders uppdrag och behov. Förvaltningar som ingår i arbetsgruppen är arbetsmarknads- och socialförvaltningen, fastighets- och gatukontoret, funktionsstödsförvaltningen, fritidsförvaltningen, hälsa-, vård och

omsorgsförvaltningen samt serviceförvaltningen. Möjlighet finns att vidare inkludera andra relevanta förvaltningar i arbetsgruppen.

I enlighet med kommunstyrelsens beslut den 17 maj 2023 (STK-2019-1336 § 126) ska det tillsättas en politisk referensgrupp till vilken företrädare för partierna i kommunfullmäktige. Det redan befintliga politiskt tillsatta kommunala pensionärsrådet Malmö föreslås utgöra denna referensgrupp. Kommunala pensionärsrådet Malmö är primärt ett samråds-, informations- och remissorgan vad avser övergripande planeringsfrågor som berör de äldres villkor inom kommunen. Det kommunala pensionärsrådet Malmö har en central roll som dialogpart i det fortsatta arbetet.

Stadskontorets bedömning

Begreppet Åldersvänliga städer

Stadskontoret föreslår att staden framöver använder begreppet ”åldersvänliga städer” i stället för ”äldrevänliga städer”. Uttrycket åldersvänlig utgår från ett livsperspektiv där stadens miljöer, funktioner och tjänster planeras för att fungera väl för människor i alla åldrar och livsskeden. Begreppet äldrevänlig riskerar att avgränsa och särskilja en specifik grupp, till skillnad mot åldersvänlig som betonar att god tillgänglighet, trygghet och delaktighet är kvaliteter som gagnar hela befolkningen och stärker sammanhållningen mellan generationer.

Begreppsvalet kopplar även bättre an till en hållbar stadsutveckling. En stad som är åldersvänlig främjar social hållbarhet genom att skapa jämlika och inkluderande livsmiljöer där fler kan vara självständiga och delaktiga under hela livet. Samtidigt bidrar ett sådant förhållningssätt till ekonomisk hållbarhet, eftersom lösningar som fungerar för många över tid minskar behovet av kostsamma särlösningar och efterhandsanpassningar. I samband med en åldrande befolkning är detta perspektiv särskilt viktigt. Antalet äldre invånare ökar, samtidigt som gruppen präglas av stor variation i livssituation, hälsa och behov. Genom att utforma stadens fysiska och sociala miljöer så att de är användbara för så många som möjligt, oavsett ålder eller funktionsförmåga, skapas lösningar som är inkluderande för alla Malmöbor. Åtgärder för äldre invånare är en integrerad del av den ordinarie samhällsplaneringen, inte ett parallellt spår.

Begreppet åldersvänliga städer ligger i linje med och stöttar kommunens ambitioner och de mål som antagits av kommunfullmäktige i Malmö stad, där fokus ligger på jämlika livsvillkor, social hållbarhet och en stad som håller samman

Arbetet syftar till att stärka Malmö stads arbete att vara en attraktiv stad att åldras i genom att lyfta in äldre perspektivet i flera frågor och sakområden.

Sammanfattande kommentar

Stadskontoret anser att arbetet med åldersvänliga städer ligger väl i linje med kommunfullmäktigemålen och är relevant i en tid av demografisk utveckling där antalet äldre invånare ökar, samtidigt som gruppen präglas av stor variation i livssituation, hälsa och behov.

I en diversifierad stad som Malmö anser stadskontoret det är av vikt att arbetet med åldersvänlig stadsutveckling vilar på ett brett och representativt underlag. Då äldre invånare utgör en heterogen grupp med skilda livsvillkor, erfarenheter och behov är det viktigt att även fånga kompletterande perspektiv från andra grupper av äldre och från civilsamhället.

Stadskontoret ser att det kommunala pensionärsrådet spelar en viktig roll i denna förankringsprocess men ser samtidigt att även övriga dialogforum och plattformar runt om i staden är av vikt för att nå ut ännu bredare är till gagn för processen för åldersvänliga städer framöver.

Arbetsutskottet till det tidigare centrala pensionärsrådet ställer sig positiv till förslaget om att numera kommunala pensionärsrådet utses till referensgrupp. Stadskontoret föreslår därför att kommunstyrelsen beslutar att kommunala pensionärsrådet är en av referensgrupperna för arbetet med åtaganden i enlighet med WHO:s riktlinjer för medlemskapet.

Ansvariga

Nicklas Löfström Nämndsekreterare
Ana Maria Deliv Avdelningschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör